

Gospodarka odpadami komunalnymi w województwie lubelskim w 2015 roku

Notatka sygnalna zawiera informacje o zebranych (wytworzonych) odpadach komunalnych na terenie województwa lubelskiego, ich strukturze oraz kierunkach zagospodarowania.

Zebrane odpady komunalne

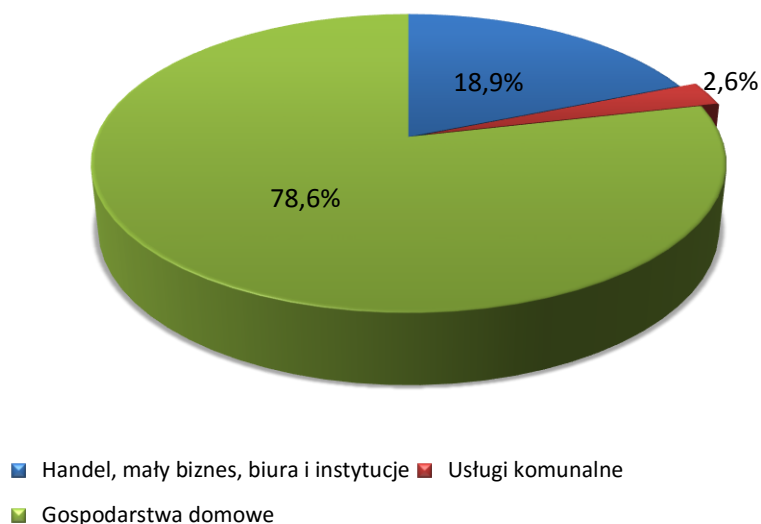
W 2015 r. w województwie lubelskim zebrano 384,8 tys. ton odpadów komunalnych. W porównaniu z 2014 rokiem ilość zebranych odpadów komunalnych wzrosła o 0,8%. Firmy sektora prywatnego zebrały 42,4%, a publicznego 57,6% z ogółu tego typu odpadów.

Tab. 1. Zebrane odpady komunalne w 2015 r.

Wyszczególnienie	Odpady zebrane (wytworzone)	
	w tys. ton	w kg na 1 mieszkańca
Polska	10863,4	283
lubelskie	384,8	180

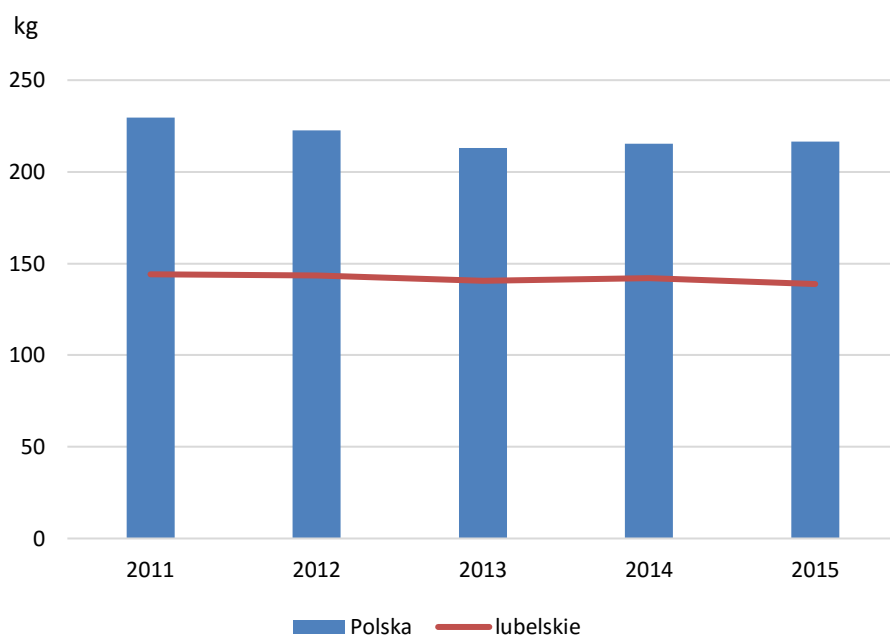
Struktura pochodzenia odpadów komunalnych zebranych w województwie lubelskim była zbliżona do ogólnokrajowej i kształtowała się podobnie jak w 2014 r. Prawie cztery piąte zebranych odpadów komunalnych w województwie lubelskim (78,6%) pochodziło z gospodarstw domowych. W przeliczeniu na 1 mieszkańca tego typu odpadów zebrano 141,1 kg, o 38,9% mniej niż średnio w Polsce. Kolejne źródła tworzenia odpadów komunalnych obejmowały handel, mały biznes, biura i instytucje. Łącznie odpowiadały one za wygenerowanie ponad 18,9% odpadów. Udział odpadów pochodzących z usług komunalnych (czyszczenie ulic, utrzymanie parków, cmentarzy) sięgał natomiast 2,6%. W 2015 r. do wzrostu zebranych odpadów komunalnych przyczyniły się głównie gospodarstwa domowe, z których zebrano o 2,0% więcej odpadów niż w 2014 roku.

Rys. 1. Źródła pochodzenia odpadów komunalnych w województwie lubelskim w 2015 r.

Ilość zmieszanych odpadów komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca, zebranych w województwie lubelskim kształtowała się na zbliżonym poziomie jak w latach 2011-2014, (blisko 150 kg na 1 mieszkańca). W 2015 r. w Polsce zauważalny był niewielki wzrost (o 5%) ilości zmieszanych odpadów komunalnych, natomiast w porównaniu do 2011 r. wystąpił ich spadek o 5,7% (z 229,5 do 216,5 kg na 1 mieszkańca).

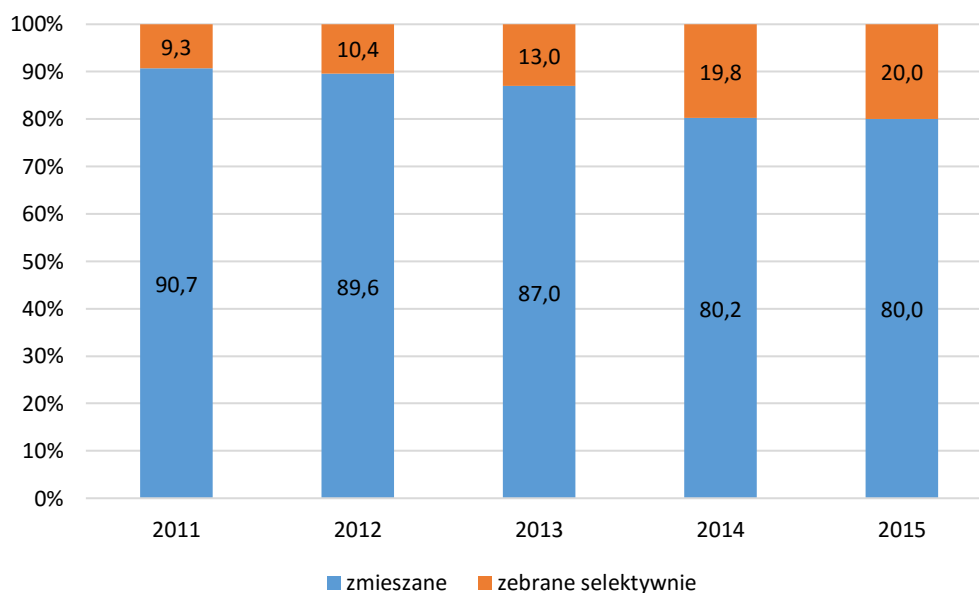
Rys. 2. Zmieszane odpady komunalne w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Porównując województwo lubelskie z innymi województwami można stwierdzić, że ilość zebranych odpadów komunalnych ogółem przypadających na 1 mieszkańca była o 48,2% większa niż w województwie świętokrzyskim, lecz o 62,2% mniejsza niż w województwie dolnośląskim.

W województwie lubelskim w 2015 r. udział odpadów zmieszanych w ogólnej ilości zebranych odpadów komunalnych był wysoki i wyniósł 80% (w kraju 76,6%). W ostatnich latach można jednak zauważyć pozytywne efekty w gospodarce odpadami. Powstawanie nowych instalacji przetwarzania odpadów i sukcesywne wprowadzanie pojemników do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych spowodowało, że utrzymuje się spadek udziału odpadów zebranych w sposób nieselektywny, zmałał o 10,7 punktu procentowego w okresie ostatnich 4 lat.

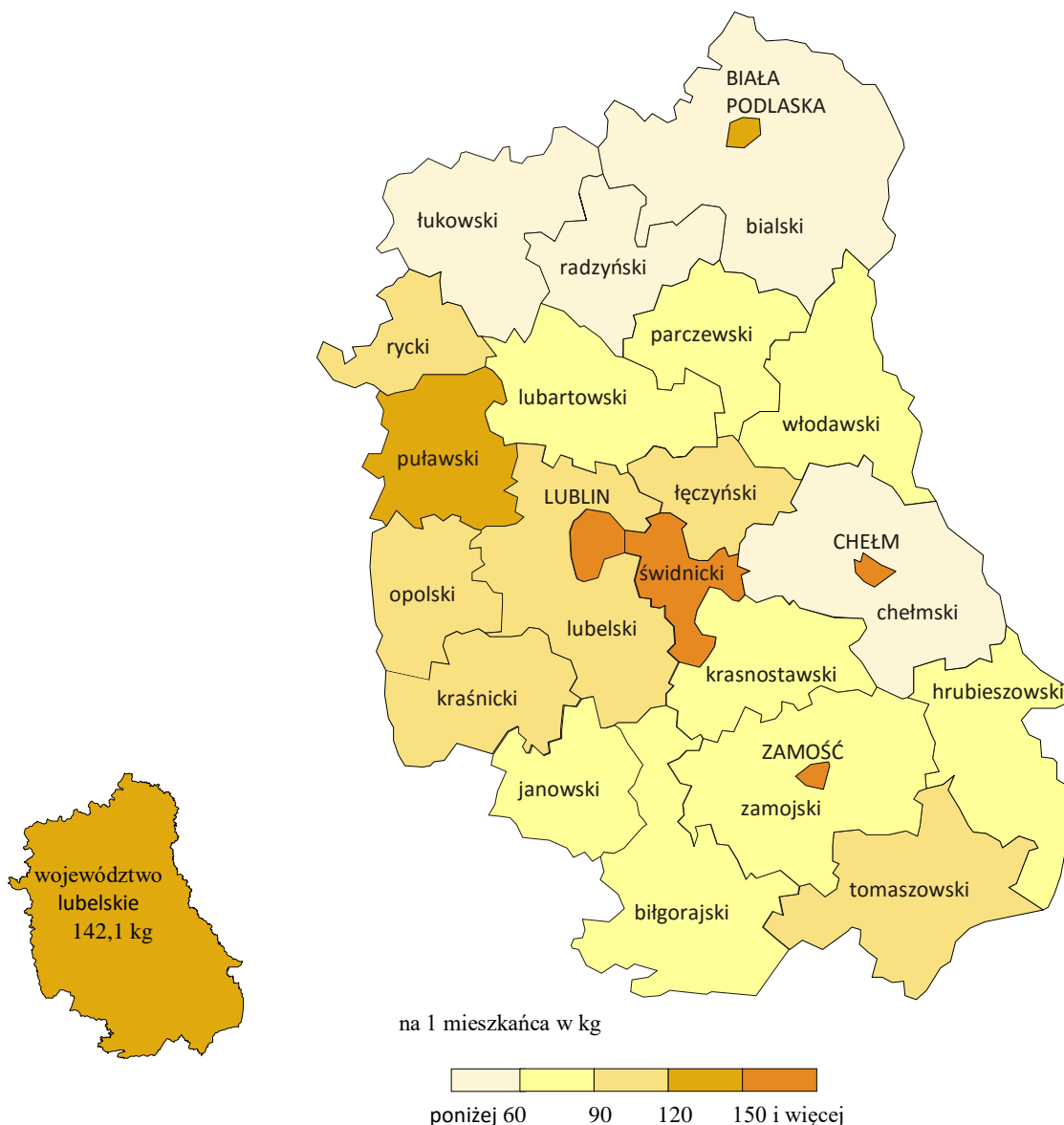
Rys. 3. Struktura zebranych odpadów komunalnych w województwie lubelskim według metod ich pozyskiwania

W 2015 r. w województwie lubelskim zebrano 297,5 tys. ton zmieszanych odpadów komunalnych, tj. o 3% mniej niż w 2014 r. Masa odpadów zmieszanych zebranych z gospodarstw domowych wyniosła 225,3 tys. ton i stanowiła trzy czwarte ogólnej ich ilości (75,7%), przy czym w porównaniu z poprzednim rokiem zanotowano wzrost ich udziału o 1,9%. Najwięcej zmieszanych odpadów komunalnych z gospodarstw domowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca zebrano w miastach Chełmie (171 kg), Lublinie (167 kg) i Zamościu (159 kg), podczas gdy najmniej w powiatach chełmskim (49 kg), łukowskim (54 kg) i radzyńskim (58 kg).

W powiecie świdnickim oraz miastach: Chełmie, Lublinie i Zamościu zebrano 150 kg i więcej w przeliczeniu na 1 mieszkańca, miasto Biała Podlaska i powiat puławski znalazły się w przedziale 120-150 kg, podczas gdy w powiatach tomaszowskim, lubelskim, łęczyńskim, krańickim, opolskim i ryckim było 90-120 kg. W powiatach parczewskim, włodawskim, biłgorajskim, hrubieszowskim, krasnostawskim, zamojskim, lubartowskim i janowskim zebrano poniżej 90 kg. Natomiast w powiatach bialskim, chełmskim, łukowskim i radzyńskim poniżej 60 kg tego typu odpadów.

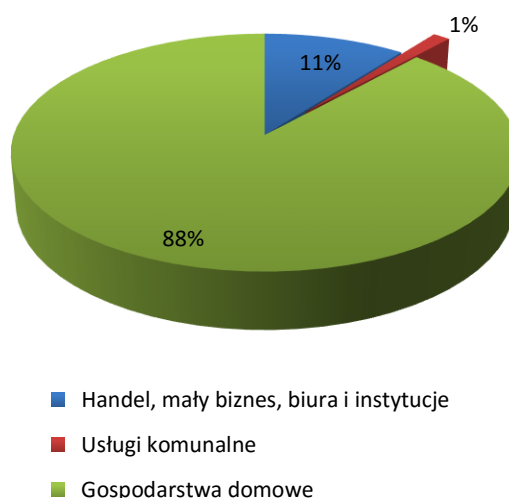
Rys. 4. Zmieszane odpady komunalne zebrane z gospodarstw domowych w województwie lubelskim w 2015 r.

Selektywna zbiórka odpadów

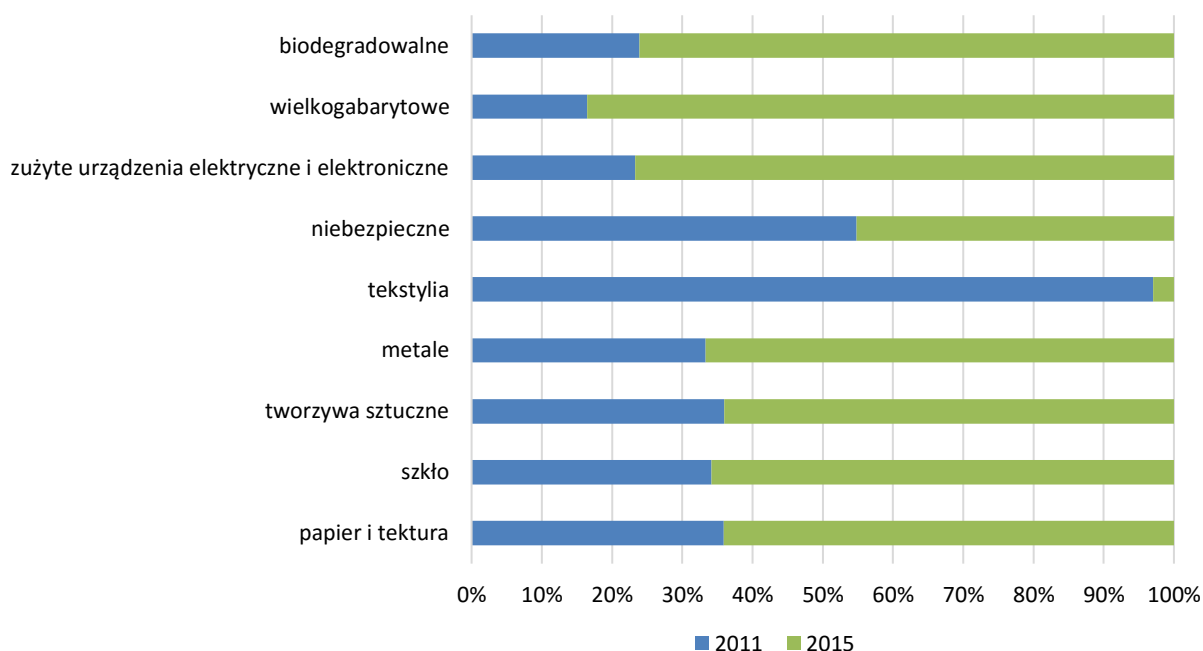
Udział odpadów zebranych selektywnie i wysegregowanych z frakcji suchej wyraźnie się zwiększył. Wpływ na taką sytuację miało wprowadzenie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W 2015 r. w województwie lubelskim zebrano selektywnie i wysegregowano z frakcji suchej jedną piątą odpadów komunalnych (20%), nieznacznie mniej niż średnio w kraju (23,4%). W porównaniu do 2014 r. ilość odpadów zebranych selektywnie wzrosła o 68,9% do 87 tys. ton. Nadal dominującą rolę w pozyskiwaniu odpadów zebranych selektywnie (z udziałem 88%) miały gospodarstwa domowe. Znaczna zmiana nastąpiła w przypadku handlu, małego biznesu, biur i instytucji oraz usług komunalnych, w których odnotowano spadek udziału odpadów zebranych selektywnie odpowiednio o 1,3 p. proc. i 1,5 p. proc.

Rys. 5. Źródła pochodzenia odpadów komunalnych zebranych selektywnie w województwie lubelskim w 2015 r.

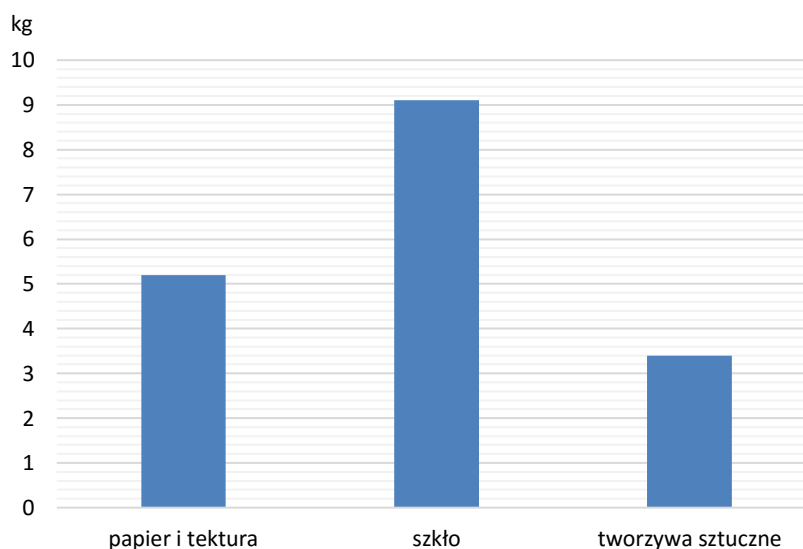
W ostatnich pięciu latach w województwie lubelskim ilość odpadów zebranych selektywnie wzrosła ponad dwukrotnie, chociaż ich struktura nie uległa istotnym zmianom. Największą dynamiką wzrostu odznaczały się odpady ze szkła, ulegające biodegradacji oraz odpady z papieru i tektury, tworzyw sztucznych i odpadów wielkogabarytowych. Udział metali i odpadów niebezpiecznych w ogólnej ilości odpadów zebranych selektywnie utrzymywał się na podobnym poziomie. Odnotowano natomiast spadek udziału odzieży i tekstyliów w ogólnej ilości odpadów zebranych selektywnie (10,0% do 3,1%).

Rys. 6. Struktura selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w województwie lubelskim

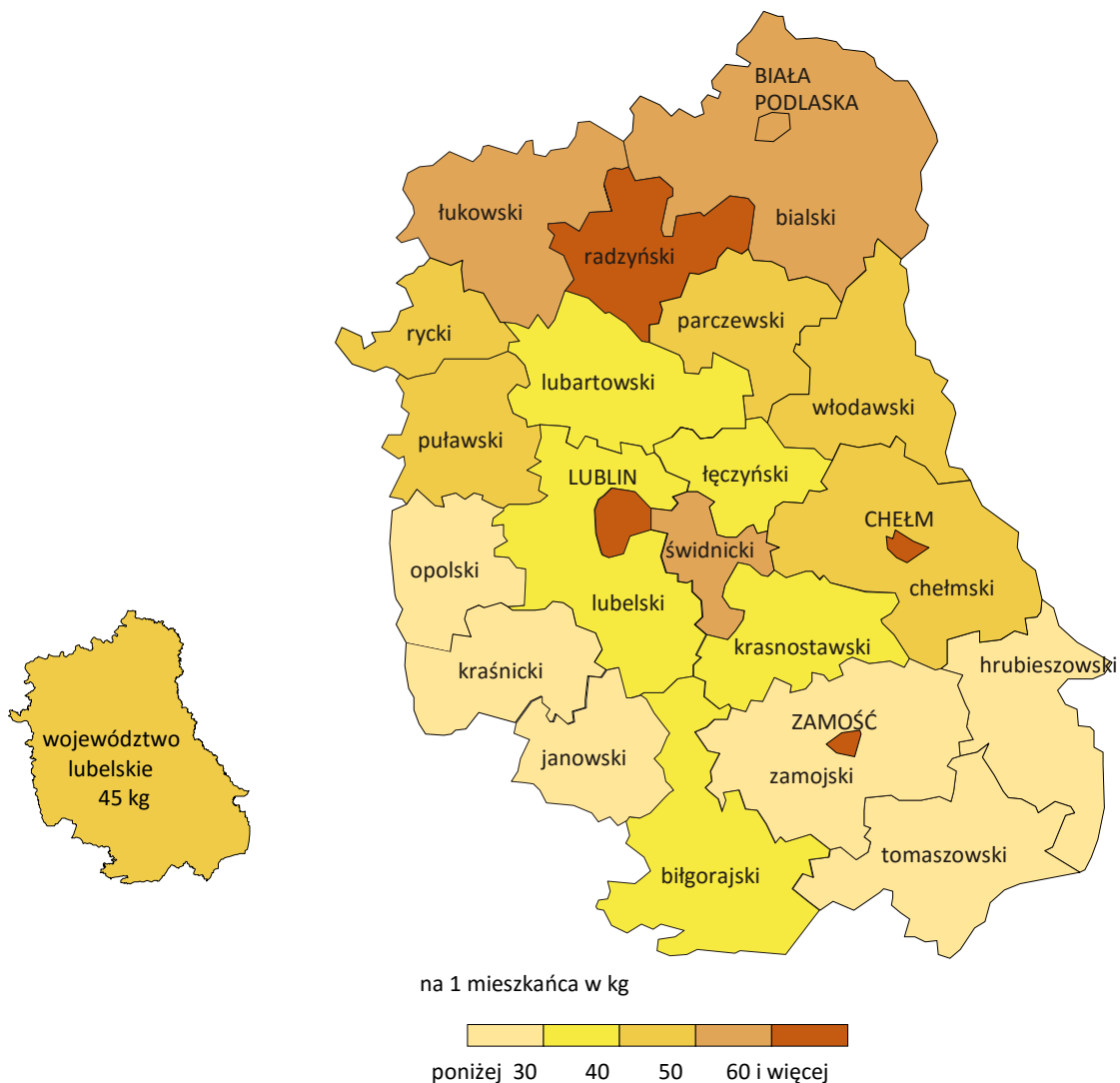
W województwie lubelskim ponad 87% z ogólnej ilości zebranych selektywnie odpadów komunalnych poddano recyklingowi, 7% trafiło na składowiska a 5% do termicznego przekształcania (spalania). Wskaźniki zagospodarowania wyselekcjonowanych odpadów komunalnych na Lubelszczyźnie były niższe niż w kraju, gdzie 90% tego typu odpadów podlegało recyklingowi, 7% skierowano na składowiska, a 3% poddano obróbce termicznej. Znaczącą część zebranych selektywnie odpadów stanowiło szkło (22%), odpady biodegradowalne (22%), papier i tektura (13%) oraz tworzywa sztuczne (11%).

Rys. 7. Selektywna zbiórka odpadów komunalnych (podstawowe frakcje) w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie lubelskim w 2015 r.

W 2015 r. zaangażowaniem w selektywną zbiórkę odpadów odznaczali się mieszkańcy miasta Chełma, powiatu radzyńskiego i miasta Lublina, w których na jedną osobę przypadało odpowiednio: 73,8 kg, 65,1 kg i 64,1 kg odpadów zebranych selektywnie. Z kolei najmniejszym zaangażowaniem w selektywną zbiórkę odpadów odznaczali się mieszkańcy powiatu kraśnickiego oraz tomaszowskiego, którzy średnio zebrali tylko 25,7 kg i 22,7 kg. W selektywnej zbiórce szkła przodowali mieszkańcy powiatów parczewskiego i chełmskiego, którzy zebrali średnio ponad 20,7 kg i 17,5 kg tego typu surowca, podczas gdy mieszkaniec powiatu janowskiego zebrał go tylko 5,8 kg. Najwięcej papieru i tektury 12,4 kg zebrał mieszkaniec Lublina, a tworzyw sztucznych mieszkaniec powiatu bialskiego 12,9 kg. Natomiast najmniej papieru i tektury oraz tworzyw sztucznych zebrał mieszkaniec miasta Chełma - odpowiednio 0,4 kg i 2 kg.

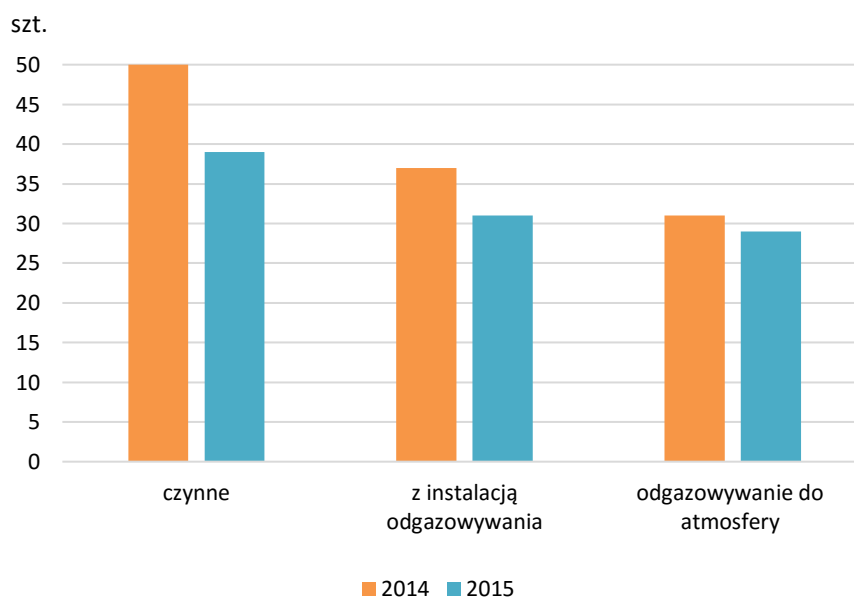
Rys. 8. Odpady komunalne zebrane selektywnie w województwie lubelskim w 2015 r.

Na koniec 2015 r. w województwie lubelskim roku funkcjonowało 39 czynnych składowisk przyjmujących odpady komunalne, o łącznej powierzchni 94,6 ha. W porównaniu do 2014 roku zamknięto 11 składowisk komunalnych, które zajmowały powierzchnię 22,7 ha. W 2015 r. było 31 składowisk wyposażonych w instalację odgazowywania i 29 składowisk z instalacją odprowadzającą gaz do atmosfery. Na podstawie informacji uzyskanych od firm zarządzających składowiskami stwierdzono, że zamykano składowiska komunalne, które nie spełniały wymagań w zakresie ochrony środowiska.

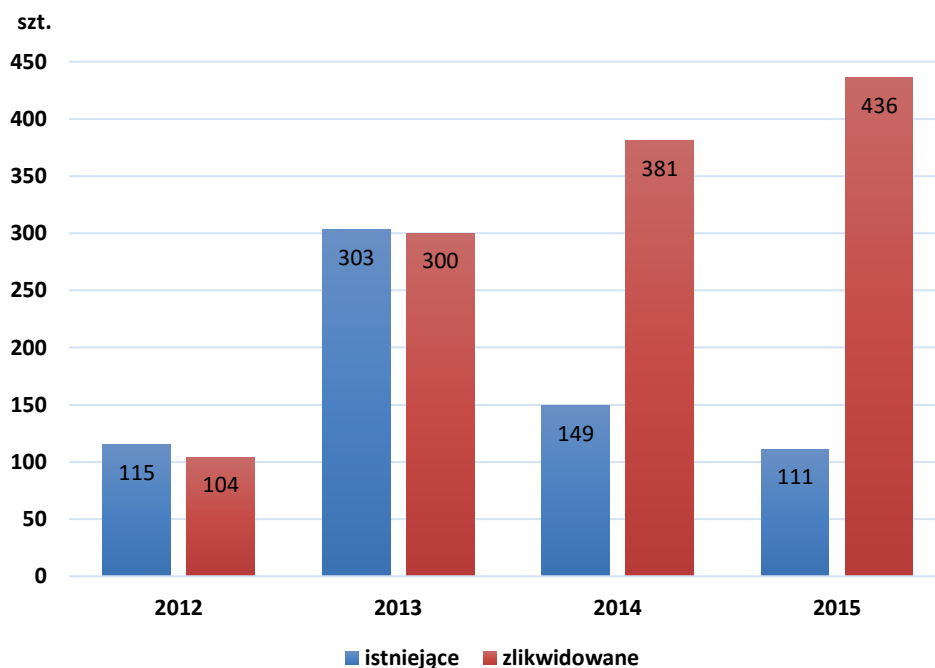
Pomimo nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, wciąż zbyt duża ilość odpadów zmieszanych i zebranych selektywnie trafiła na składowiska. Na zorganizowanych składowiskach w województwie lubelskim zdeponowano 38,1% odpadów zebranych ogółem, czyli 146,5 tys. ton. Odpadów zebranych selektywnie, które trafiały na składowisko było znacznie mniej, 6,7% z ogółu odpadów zebranych w ten sposób.

Rys. 9. Instalacje odgazowywania na składowiskach w województwie lubelskim

W województwie lubelskim w 2015 r. zmniejszyła się liczba „dzikich” wysypisk śmieci, na koniec roku było ich 111, z których większość (59,5%) znajdowała się na terenach wiejskich. Zlikwidowano 436 tego typu wysypisk, z których zebrano ponad 1822,9 ton odpadów. W mieście Lublinie na koniec 2015 roku pozostało 17 nielegalnych wysypisk, przy czym w ciągu roku zlikwidowano 270 wysypisk, z których zebrano 915 ton odpadów.

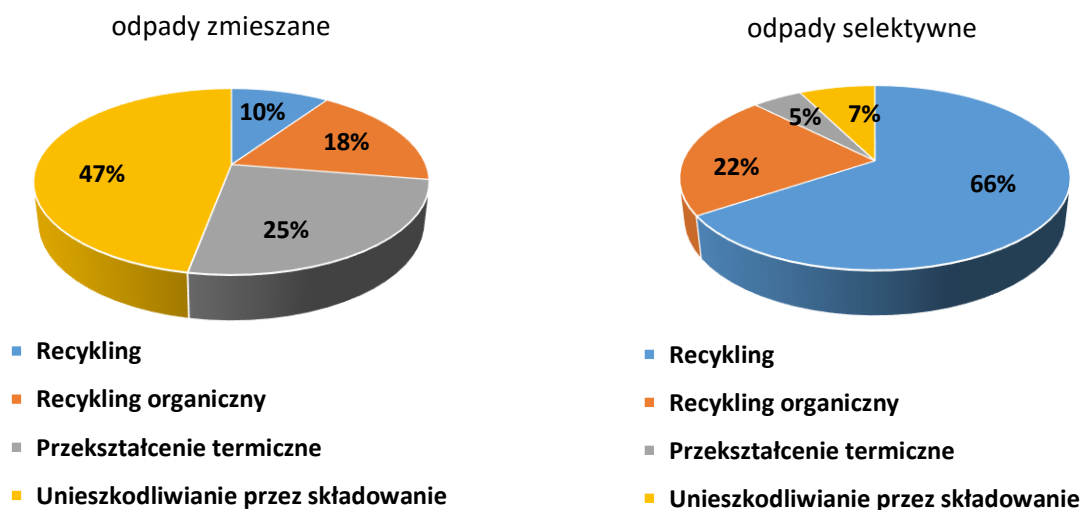
Rys. 10. Nielegalne składowiska odpadów komunalnych w województwie lubelskim

Zagospodarowanie odpadów komunalnych

W 2015 r. w województwie lubelskim zagospodarowanie zmieszanych odpadów komunalnych przedstawiało się następująco: udział odpadów przeznaczonych do termicznego przekształcania wynosił 25%, recyklingu 10% a recyklingu organicznego 18%. Udział odpadów zmieszanych, które trafiły na składowisko wynosił aż 47% i był prawie 7 razy większy niż udział odpadów zebranych selektywnie, które poddano składowaniu.

Rys. 11. Zagospodarowanie odpadów komunalnych w województwie lubelskim w 2015 r.

Nadrzędnym celem gospodarki odpadami jest zwiększenie segregacji odpadów „u źródła,” tj. w miejscu ich powstawania. Umożliwia to osiągnięcie założonych ustawowo poziomów recyklingu. Szczególnie ważnym zadaniem w systemie gospodarowania odpadami jest kształtowanie społecznej świadomości segregacji odpadów poprzez edukację. Należy uświadomić społeczeństwu, że najważniejsze jest zapobieganie powstawaniu odpadów i ich przetwarzanie przed unieszkodliwianiem.

Wnioski:

1. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych przez mieszkańca województwa lubelskiego utrzymuje się na jednym z niższych poziomów w porównaniu z innymi województwami.
2. Większość (75,7%) wytworzonych odpadów komunalnych pochodzi z gospodarstw domowych.
3. W 2015 r. w porównaniu do roku ubiegłego w województwie lubelskim zwiększył się udział odpadów zebranych selektywnie i wysegregowanych z frakcji suchej do ogólnej liczbie odpadów zebranych o 2,7 p.proc.
4. W województwie lubelskim do recyklingu trafiło 6 razy więcej odpadów zebranych selektywnie niż odpadów zmieszanych.
5. Nadal duża część zebranych odpadów trafiała na składowiska (38%).
6. Pomimo wejścia w życie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach powstają nowe „dzikie” wysypiska śmieci.

Opracowanie:

Elżbieta Popiołek – Ośrodek Statystyki Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego w Lublinie